

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА

**СТРУЧНО-НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА СА
МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ**

**ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
ЗЛАТИБОР, СРБИЈА 21-24.ФЕБРУАР 2019.**

Друштво дефектолога Србије

Универзитет у Београду - Факултет за специјалну
едукацију и рехабилитацију

ЗБОРНИК РЕЗИМЕА

СТРУЧНО-НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА СА МЕЂУНАРОДНИМ УЧЕШЋЕМ

ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
ЗЛАТИБОР, СРБИЈА 21-24. ФЕБРУАР 2019.

**ДАНИ ДЕФЕКТОЛОГА СРБИЈЕ
ЗЛАТИБОР, 21-24.ФЕБРУАР 2019.**

Издавач

Друштво дефектолога Србије, Косовска 8/1, Београд

Штампа

ПМ плус Д.О.О., 22.октобра 8а, Београд

За организатора

Синиша Ранковић, председник УО Друштва дефектолога Србије
Проф.др Снежана Николић, декан - ФАСПЕР

Организатори

Друштво дефектолога Србије
Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Организациони одбор

Маја Матовић
Драгана Пашћан
Милка Лековић
Слободан Банковић
др Стеван Несторов
Драган Роловић
Снежана Чарапић

Програмски одбор

проф.др Весна Вучинић
проф.др Славица Голубовић
проф.др Александра Грбовић
проф.др Дејана Боуилет
проф.др Гордана Николић
проф.др Мирослав Вранкић
проф.др Горан Јованић
доц.др Харис Мемишевић
доц.др Златко Буквић
доц.др Миа Шешум
доц.др Слободан Банковић
доц.др Милица Ковачевић
доц.др Милосав Адамовић
др Зорица Поповић
др Стеван Несторов

Генерални секретар

мр Миодраг Недељковић

Технички секретар

Горана Киковић

Секретар за финансије

Радомир Лековић

Технички уредник

мр Миодраг Недељковић

Тираж 500

ИСБН

КОРЕКЦИОНИ РАД У СПЕЦИЈАЛНОЈ ЕДУКАЦИЈИ И РЕХАБИЛИТАЦИЈИ - УНАПРЕЂЕЊЕ РАЗВОЈА У РАНОМ ДЕТИЊСТВУ

Александра Грбовић

Универзитет у Београду – Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију

Превентивно-корективни рад у специјалној едукацији и рехабилитацији односи се на низ специфичних поступака у третману деце са ометеношћу у циљу отклањања или ублажавања сметње у развоју, као и подстицања психичких и физичких функција на којима се заснива васпитно-образовни рад (Недовић и Рапаић, 2012). Превентивно-корективни поступци се у васпитно-образовном раду примењују у виду обавезних ваннаставних активности у школама за децу са сметњама у развоју или у виду додатне образовне подршке овим ученицима у редовним школама. Међутим, основ здравља, адаптивног понашања и учења су физиолошке промене у раном детињству. Због тога рана интервенција мора постати темељ превентивно-корективног рада у специјалној едукацији и рехабилитацији.

Традиционално, у нашој земљи је рана интервенција повезана с медицинским моделом бриге о деци са сметњама у развоју. Унапређење развоја деце првенствено је домен здравствене заштите, а развојна саветовалишта функционишу при домовима здравља. Међутим, уколико педијатар, педијатријска или патронажна сестра утврде потребу за превентивно-корективним радом, не постоји јасно утврђен протокол за упућивање деце и њихових породица у програме интервенције, нити центри где би се оваква подршка пружала. Пракса да је систем здравствене заштите једини одговоран за помоћ породицама са најмлађом децом се у развијеним земљама полако напушта, али код нас још увек није заживела међусекторска сарадња и тимски рад стручњака различитих профила. У тимовима које предвиђа Национални програм за унапређење развоја у раном детињству дефектолози немају место које заслужују, већ је фокус усмерен на додатне едукације здравствених радника различитих профила.

Имајући у виду да су интердисциплинарност, трансдисциплинарност и међусекторска сарадња значајни предуслови за остваривање програма ране интервенције, неопходно је подићи свест одговорних у друштву о компетенцијама, значају и неопходности ангажовања дефектолога на пољу превентивно-корективног рада, не само у оквиру васпитно-образовног рада у систему школовања, већ и у на пољу пружања помоћи деци са ометеношћу и њиховим породицама у оквиру система здравствене или социјалне заштите.

Кључне речи: превентивно-корективни рад, рана интервенција, међусекторска сарадња.

CORRECTIONAL WORK IN SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION - ENHANCING DEVELOPMENT DURING EARLY AGE

Aleksandra Grbović

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

Preventive and correctional work within a special education and rehabilitation field refers to an array of a specific procedures in treating children with disabilities in order to reduce or eliminate developmental issue, as well as to stimulate physical and cognitive functions that education is based upon (Nedović i Rapaić, 2012). Preventive and correctional treatments in education are applied in the form of obligatory out-of-class activities in schools for children with developmental disabilities; or as an additional support for these students in mainstream schools. However, the basis of health outcomes, adaptive behavior and learning are physiological changes that occur during early childhood. Therefore, early intervention must become the foundation for preventive and correctional work within special education and rehabilitation.

In our country, early intervention is traditionally related to medical model of care for individuals with disabilities. Enhancing children's development is, first and foremost, the domain of healthcare, and child development services are operate in community health centers. However, if a pediatrician, pediatric nurse or a health visitor inducts the need for preventive and correctional work, there is no specified protocol for introducing children and families to early intervention programs and neither are there centers where this kind of support could be provided. Regardless of the fact that developed countries leave practice of healthcare system being solely responsible for providing child development services to the families with the youngest children, in Serbia cooperation between sectors and institutions (i.e. team work between specialists of various profiles) is not fully established. In teams that National program for enhancing development during early childhood is planning, special educators and rehabilitators do not have place they deserve, and focus is aimed toward additional education of health workers.

Considering the fact that interdisciplinarity, transdisciplinarity and intersectoral cooperation are important preconditions for realizing early intervention programs, it is necessary to raise awareness of those socially responsible about competence, importance and necessity for engaging special educators and rehabilitators in the field of preventive correctional work in the field of education, as well as in the field of providing help to families and children with disabilities within healthcare and social care systems.

Key words: preventive and correctional work, early intervention, intersectoral cooperation